

ŞİRK SUÇU VE İNSAN

Kur'ân'a Göre Allah'a Eş Koşma Suçu ve Tevhid Esasları

“Şirk Unsurları ve Konuları” belli sınırlarla listelenemez, her an farklı bir formda karşımıza çıkabilir. Aslında şirk yeni değildir ancak şirket alet edilen araçlar ve kişiler değiştirilir. Efsanevî anlatımlarla yüceltilir ve insanların zihinlerini uyuşturmak için makyaj yapılarak çekici ambalajlarda sunulur. Bu da tevhid bilincinden habersiz olan kişi ve kitleleri hipnoz eder.

Allah tarafından şiddetle yasaklanmasına rağmen *“her çağda işlenen en popüler suçlardan”* birisi şirk-tir.¹ Bu yönüyle evrensel bir nitelik taşıyan şirk, sadece Müslümanları ilgilendiren bir konu değildir. Allah, şirk karşı tüm insanlığı uyarmıştır. Kişinin tevbe etmeden ölmesi halinde Allah'ın affetmeyeceği tek günah şirk-tir.² Şirk aynı zamanda insanları kendi aralarında sınıflaştırmanın ve insanı, insana ezdirmenin en kolay yoludur.³ Şirk koşan birey tüm peygamberlerden daha çok ibadet yapsa bile, bunların tamamı değersiz sayılır ve hiçbir faydasını göremez ve pişmanlığın en büyüğünü yaşamaya mahkûm edilir.⁴

İnsanın duygu ve hırslarının esiri olması sonucunda ortaya çıkan şirk, bireyin kendisini değersiz hissetmesine neden olduğundan, kişideki çalışma ve gayret gösterme azmini yok eder.⁵ Böyle bir kişi kendisini sürekli bir başkasının kurtaracağı beklentisiyle hareket eder ve kolaycılığa kaçır. Tıpkı cahiliye dönemi Araplarında olduğu gibi, kendisi gibi fani varlıklardan medet umarak, Allah'tan beklemesi gerekenleri onlardan beklemeye başlar. Bu nedenle Allah ile birlikte onları da razı etmeye çalışır. Buradaki asıl çıkılmaz “Allah yok” ya da “iki, üç tane Allah var” demek değil, Allah'ın yanına, O'nun astıymış gibi başkalarını da yerleştirmektir. *Müşriklerin en büyük özellikleri “Sadece Allah” denildiğinde huzursuz olmalarıdır, Allah'a yakın saydıkları kişiler de araya konunca sevinç duyarlar. (Zümer,45) Bu mantık sonucunda Allah*

ile insanlar arasına “Allah'tan aşağı, insanlardan yukarı” kabul edilen bir sınıf oluşmaktadır. Aslında bu sınıf Allah ile kullar arasına çok derin bir set çekmiştir. İşte Kur'ân da bu seti yıkmak için gelmiştir.

“İslâm dininde, Allah ile kulları arasında aracı yoktur !” ilkesiyle anlatılmak istenen de aslında Allah ile kulları arasında hayalî duvarlar ve engeller yoktur gerçeğidir. Şayet birileri tarafından oluşturulmuş bir aracı veya engel varsa, mutlaka yok edilmelidir! Allah hiçbir zaman kulları ile ilişkisini kesmez ve onları terk etmez. Tam aksine insan Allah'a yakın kabul ettiği varlıklardan beklenti içerisine girerek Allah ile ilişkisini kesmiş olur.

Ayrıca şirk, Allah'a inanmamak veya ibadet etmemekte değil, aksine O'nunla birlikte O'na yakın varlıklara da kulluktan pay ayırmak ve Allah'tan beklenebilecek herhangi bir şeyi onlardan da beklemektir.⁶ Kanaatimize göre müşriği yanıltan en önemli nokta burasıdır. Müşrik “Ben Allah'tan başkasına ibadet etmiyorum ki!” der.

Ancak zaten sorun burada düğümlenmektedir. Problem Allah'a yakın saydığı kişilerde de O'nun sıfat ve özelliklerini görmesidir. Gözden kaçan ikinci nokta ise müşriklerin çoğu, Kur'ân'ın yaptığı “ibadet” tanımından habersizdirler.⁷ Dikkat edilirse peygamberler en çok bu anlayış ile savaşımlar ve kendilerine de en fazla bu konuda uyarı gelmiştir.⁸

Kendisi gibi beşerî varlıkları, dinî ya da siyasî liderleri kutsayan ve ölümlü insanların görüş-düşüncelerini ölümsüz olduğunu zanneden kişilerin ahirette Allah'tan mükâfat beklemeye hiçbir şekilde hakları yoktur. Hayatlarını kimler için harcamışlar ve kimlerin davaları yürüsün diye çabalamışlarsa mükâfatlarını gidip onlardan beklemek durumundadırlar.⁹

Bir kişiyi Allah için sevmek ile Allah gibi sevmek birbirinden farklı iki şeydir. Allah rızası için sever ve değer verirsiniz, onu takvalı olmaya çağırır hatalarını düzeltmesini beklersiniz. Eğer ölçüsüz ve kuralsız bir tutku ile bağlanırsanız bu sefer hatasız ve ilâhî sıfatları taşıdığını kabul edersiniz ki işte bu çok açık şirktir. (Bakara, 165-166) İnsanları her an hata yapabileceklerini unutmadan sevmeliyiz.

Tüm İnsanlığın Bilmesi Gereken Gerçekler: "Şirk Nedir, Nasıl Meydana Gelir?"

Allah, sakınacağımız hususları net bir şekilde ortaya koymadan bizi ondan sorumlu tutmaz.¹⁰ Bu durumda şirkin ne olduğunu Kitab'ında açıklamış olmalıdır. Nitekim günlük hayatımızda karşımıza çıkabilecek olan şirk türlerini, vahyin sınırlarını belirlediği çerçevede şöyle sıralayabiliriz:

1- Yüce Allah'ın eşi-benzeri, ortağı, oğlu olduğunu savunmak, Allah'a eşit kuvvetler icat etmek, yardımcıya ya da bir başkasına muhtaç olduğunu gizli ya da açıkça savunmak. Allah'ın yalnızca kendisinde var kabul ettiği özelliklere başkalarını ortak koşmak şirktir, yani sınırsız görme, işitme, gaybı bilme vs. özelliklerine başkalarını da ortak etmek. Allah'ın zatının ete-kemiğe bürünüp bazı kişilerin kılığına girdiğini iddia etmek de apaçık bir şirktir.¹¹ (Zuhuruf 43/15)

2- Kâinatın ve toplumların işleyiş-yaşayış kurallarını ancak Allah belirler. Onun dışındaki beşerî sınırlılıkları olan bir varlığın tespitlerini zaman üstü kabul etmek doğrudan şirk kapsamına girer. Sorgulanamaz ilan edilen her şey aslında Allah'a ortak ilan edilen sun'î bir tanrıdır. Yüce Allah'ın değil de başkalarının emir ve yasaklarına göre hayat sürmek ve Allah'ın ölçüleri varken ataların izinden gitmek onlar için yaşamaktır ve kim kimin için yaşıyorsa onun kulu olmuştur.¹² (A'raf 7/54, Enbiyâ 21/23)

3- Yalnızca Allah'ın yapabileceği eylemleri bir başkasından beklemek de şirk düşürür, ölüleri diriltmek, du-

alara cevap vermek, olağan dışı yollarla birilerinin çarpabileceğini ya da kurtarıcılık yapabileceğini iddia etmek şirktir. Yine Allah'ın söylemediklerini söylemiş göstermek de şirk doğuran bir iftiradır. (A'raf 7/191-198)

4- Mülk Allah'a ait olduğu halde onun koyduğu paylaşım ve işletim sistemini kabul etmemek şirktir. İnsanlar arasındaki gelir dağılımındaki adaletsizlikleri ve hukuksuzlukları Allah'ın takdiri saymak ve bunlardan Allah'ı suçlamakta şirktir. Allah'ın bizler için belirlediği yaşam kanunlarını-hukukî düzenlemeleri kabul etmemek O'nun hâkimiyetini ve tek egemen güç olduğunu reddetmek anlamına gelir ki, bu da açık bir şirktir.¹³ (Muhammed 47/8-9)

5- Allah'ın özelliklerini ya da sıfatlarını Allah'a yakın varlıklarda varsaymak, Allah'ın birilerine sadece kendisine ait yetkileri verdiğini kabullenmek, Allah'tan başka şefaathçiler ve günahları affeden başka varlıkların olduğuna inanmak, Allah'ın birilerini kayırdığını-imtiyazlar verdiğini dolayısıyla kurtarıcılık, yardım vs... yapabileceklerini kabul etmek tam anlamıyla şirk bulaşmaktır.¹⁴ (Hac 22/71-72)

6- Mezhep, fırka, kilise, cemaat ve tarikat liderlerini ve bu kuruluşlara ait neşriyatı kutsal saymak, bu kurumları büyütmeyi amaç kabul etmek, kurtuluşun bu kurumlara bağlanmakla mümkün olabileceğini kabul etmek, ümmet içerisinde tefrikalaşmayı sağlayıp bulunduğu kurumun adını "Müslüman" kimliğinin önüne geçirmek vs... Allah'ın kitabının ve ilkelerinin gölgelenmesine neden olduğu için şirktir.¹⁵ (Mü'minun 23/52-56, Rum 30/31-32, En'âm 6/153, 159, Âl-i İmrân 3/102-105)

7- Allah'ın emir ve yasaklarına aldırış etmeden kendi keyfi arzularını, heva-hevesini kutsamak hayatının merkezine eğlencesini, grubunu, kutsal saydığı kişileri ve kin, şehvet gibi dürtülerini vs... yerleştirip hayatını bunları razı etmeye adamak şirktir. (bkz. Furkân 25/43).

8- Allah ile aramıza araçlar koymakta şirktir. Bu durumda kişi artık Allah'ın rızasını aramayıp araçları razı etmek için uğraşmaktadır ve Allah ikinci plana itilmektedir. Zamanla Allah'ın sıfatları ve özellikleri araçlarda görülmekte ve masum zannedilen bu yanlışlık diğer varlıkları tartışmasız kutsallar olarak düşündürmektedir ve nihayet araçların tanrı olduğu iddiası kendiliğinden oluşmaktadır.¹⁶

9- Allah'ın salih kullarının mezarlarından medet uman,

onlara yalvarıp yakaran, onları kutsayan, öldükten sonra yine insanların ihtiyaçlarını karşıladıklarına inanan ve yine onların bizleri duyduklarını zanneden kimseler yine müşrik olmuşlardır.¹⁷ Bu noktada "Yetiş Ya Muhammed" diyen ile "İsa seni korusun" diyen arasında hiçbir fark yoktur. (Ahkâf 46/4-6, En'âm 6/63-64)

10- Kurtarıcılık, şefaath, olağan dışı yollar ile yardım, şifa vermek, çarpmak¹⁸, yasalar koymak, dinî ibadetlerin nasıl ve ne zaman olacağını belirlemek, haramlar ve helaller belirlemek Allah'a mahsustur. Din adamlarının veya Allah'a yakın ölmüş ya da diri kişilerin de bunları yapabileceklerini kabul etmek şirkdir. (Tevbe 9/31, Yunus 12/59, A'raf 7/32-33) Yine Allah'ın izni doğaüstü güçlere sahip olduğunu iddia etmek Allah'a iftiradır ve şirkî doğrudur.¹⁹

Şeytan bizi Allah'ın olmadığına ikna edemez²⁰ ama O'na benzer varlıkların olduğuna neredeyse insanlığın çoğunu -bilgisiz ya da bilgisini şeytanîce kullanan din adamları vasıtası ile- inandırmayı başarmıştır.

Şirki Ayakta Tutan Sapma: Uzak Tanrı İnancı

"Uzak Tanrı" inancı aracılı, araçlar da şirkî beraberinde getirmektedir. Peki, kendisini Allah'a uzak sayan bir kişi nasıl bir mantık yürütmektedir ve neden bir aracıya gereksinim duymaktadır? Allah ile arasına aracı edinen kişiler kendilerini genellikle şöyle savunurlar:

*"Allah tıpkı bir şirketin müdürü gibidir. Bizim eksiklerimiz ve kusurumuz çok olduğundan doğrudan müdürün huzuruna çıkmaya yüzümüz yoktur, müdürün makamı ile aramızda santral, güvenlik, yardımcı, bu müdürün eşi vs. vardır. Pat diye müdürün huzuruna çıkılmaz bu yüzden aradaki araçlara zorunlu olarak ihtiyaç vardır. Onları aracılığı ile işlerimiz yürür, ihtiyaçlarımızı onları kullanarak bildirirsek müdür bu kişileri kırmayacağından onların hatırına isteklerimize olumlu cevap verecektir."*²¹

Aşağı-yukarı tüm aracı edinenler benzeri bir gerekçeleri öne sürerler. Ancak bu tür bir kıyaslama her açıdan yanlıştır. Her şeyden önce Allah işlerini tek başına idare edemeyen bir vali ya da müdür değildir. Bu yüzden şirket kurmaz ve yapacağı işler için kimseden yardım almaz, her şeye gücü yetmektedir. Yine Allah'ın santrale ihtiyacı yoktur, zaten her şeyi duyar ve kimseden zarar görmesi söz konusu olmadığından güvenliğe ihtiyacı yoktur. Allah hiç kimsenin duygusal baskısı ile karar vermez ya da verdiği kararı değiştirmez. Konu bu derece

açıkken alemlerin Rabbi olan Allah'ı aciz ve felç olduğu zaman kendisini bile kontrol edemeyen bir varlıkla kıyaslamak, şirk değilse, şirk nedir!? **"Yaratan, yaratmaya benzer mi? Hiç düşünmüyor musunuz?"** (Nahl 16/17).

Bu tür örneklemler ile aracı şahıs zamanla ilâhlaştırılıp Allah'ın yerini almakta ve artık doğrudan ondan medet umulmaktadır. Allah yerine Hz. İsa'ya yalvaranların durumu buna örnektir. *Böyle bir örnek vermenin bizzat kendisi, Allah'ı kullara benzettiği için şirkdir. Hiç Allah aciz bir müdür ya da valiye kıyas edilir mi? O, bizi bu konuda şöyle uyarmıştır: "Allah ile birlikte, onlara göklerden ve yerden verecek hiç rızka sahip olmayan ve vermeye de gücü yetmeyenlere kulluk ediyorlar. Allah hakkında örnekler göstermeyin. Allah elbette bilir fakat siz bilmezsiniz."* (Nahl 16/73-74)

Allah hakkında yapılan kıyaslamalar ve akıl yürütmelemin hiçbirisi Kur'ân temelli değildir. Sadece vehimdir ve kişinin kendi kendisini aldatmak için ürettiği kurgulardır. Allah kendisini tanıtmıştır: **"O'nu(n çağrısını) kabul ettikten sonra Allah hakkında tartışanların bütün delilleri Rableri katında geçersizdir, boştur. [O'nun] gazabı üzerlerine çökecektir ve onları şiddetli bir azap beklemektedir"** (Şurâ 42/16). Allah böyle kıyaslamaları geçersiz sayıyorsa elbette bizim içinde hiçbir değeri ve anlamı yoktur. Allah kimse ile arasına mesafe koymaz ve yaklaşımcılar edinmez. O'nunla kulları arasında "ara" yok ki, aracıya gerek duyulsun.²² Şu ayetleri tefekkür etmeliyiz:

1. **"Göklerdeki ve yerdeki her şeyi Allah'ın bildiğini görmüyor musun? Üç kişi gizlice konuşmaz ki, dördüncüleri O olmasın. Beş kişi gizlice konuşmaz ki altıncıları O olmasın. Bundan daha az, yahut daha çok da olsalar, nerede olurlarsa olsunlar, O mutlaka onlarla beraberdir. Sonra onlara yaptıklarını Kıyamet günü haber verecektir. Allah her şeyi hakkıyla bilir."** (Mücadele 58/7).
2. **"O, nerede olursanız olun sizinle beraberdir. Allah, işleyip üretmekte olduklarınızı en iyi şekilde görmektedir."** (Hadid 57/4).
3. **"Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin ona verdiği vesveseyi de biz biliriz. Çünkü biz ona şah damarından daha yakınız."** (Kaf 50/16).
4. **"Kullarım Ben'i senden soracak olurlarsa, bilsinler ki Ben pek yakınımdır. Bana dua edenin duasına icabet ederim. Öyleyse onlar da dâvetime icabet ve Bana hakkıyla inanıp tasdik etsinler ki doğ-**

ru yolda yürüyerek selâmete ersinler.” (Bakara 2/186).

Konu daha fazla detayı gerektirmeyecek kadar açıktır. Ayetlerin mesajı tefekkür edildiğın de, görülecektir ki aracılıkta şirkdir. Allah'ı kullarına benzeten her türlü kıyaslama da bu bağlamda bir sonuca götürür. Zira “Ona benzer hiçbir şey yoktur. O her şeyi işiten, her şeyi görür.” (Şûrâ, 42/11).

Tağut ve Şirk

“Kim tağutu reddedip Allah’a iman ederse”... (Bakara, 256). Hayatın her alanında şirkin ortaya çıkması mümkündür. Tam bu noktada kendisi reddedilmeden imanın gerçekleşmeyeceği “tağut” kavramına vurgu yapmayı gerekli görüyoruz. Şu alıntı zihnimizde bu kavramı netleştirecektir: “Tağut, kavram olarak manası çok geniş ve şümüllü (kapsayıcı F.Ç.) olmakla beraber, Allah'ın hükümüne isyan edip, O'nu kabul etmeme ve insanları isyana sürükleme vasfını üzerinde taşıyan, dolayısıyla bu vasfı, üzerinde bulduran puttan kâhine, nefisten Şeytan'a, insandan devlete, güçten otoriteye; canlı-cansız, somut-soyut her varlık tağuttur. Kısa ve öz bir ifade ile yeryüzünde heva ve heveslerine göre hareket ederek, Allah'ın indirdiği hükümlere karşı ayaklanan, O'nun kanunlarını çiğneyen, Allah'ın hakkını gasp eden, dolayısıyla da kendisini Allah'a eş tutmaya çalışarak haddi aşan herşey tağuttur. Tağutları destekleyen, onları ölçü alan, onlara sevgi besleyen her insanda Allah'ın kulu değıl, tağutun kuludur.”²³

Allah'ın bizim için belirlediği ekonomik, sosyal ve bireysel sınırları kabullenmeyen her kişi ya da kurum, bu kavramın anlam sahası içerisindedir. Bu tağutlara itaat edenler aslında Allah'a iman eden ama başkalarına gönüllü kulluk edenlerdir. Yüce Allah yaşam standartlarımızı belirlemişken, O'nun ölçü ve esaslarını değil de geleneği ve atalarını kendilerine rehber kabul edenlerin atalarının dinini / yaşam biçimini savunma adına peygamberler ile savaşmaktan çekinmeyen müşriklerden hiçbir farkı yoktur.

Bugün Müslümanların hayatlarına yön veren ama içerisinde pek çok gayri İslâmi unsur ve inanış taşıyan kitaplar, CD'ler vs. neşriyat da yine bu kapsamdadır. İnsanları Allah'a yakın varlıklardan medet ummaya çağırın, O'nun ilkelerini dışlamaya ve çarpıtmaya çalışan tüm görsel ve yazılı neşriyat ve yapımcıları, “tağutluk” görevi yapmaktadırlar. İslâmi ambalajda karşımıza çıkan Müs-

lüman görünümlü din sömürücüleri tağutların en tehlikeli ve sinsî olanlarıdır.

Unutulan Tevhid İlkeleri

“La İlähe İllallah” “Allah vardır” demek değildir.²⁴ O'na denk, aynı özellikleri taşıyan ve O'nun sıfatlarını üzerinde bulduran hiçbir varlık yoktur anlamını da içermektedir. Bizleri Müslüman yapan Allah'ın var olduğuna inanmamız ve ona ibadet etmemiz değildir. Allah'tan başka ibadete layık ilâh olmadığına inanmamızdır. Yine tevhid, sayısal anlamda bir Allah'tan bahsetmek değildir, bu zaten tartışmasız bir hakikattir.” Tevhid inancı” Allah'ın hiçbir sıfatında eşi-benzerinin olmadığını, kendisindeki özelliklerin hiçbir yaratılmışta bulunmadığını, tek egemen güç olduğunu kabul etmektir.²⁵

Yüce Allah'ın ölçülerini, emir ve yasaklarını görmezden gelmek ve karşı tavır almak O'nun otoritesini reddetmektir ve tevhidi ortadan kaldıran bir durumdur. “Allah'tan başka ilâh yoktur”, “Allah tektir” ve “Tek büyük, Allah'tır” dediğimizde şunları anımsamalıyız:²⁶

- Allah'ın eşibenzeri, ortağı, yardımcısı ve bir dengi yoktur, kulları ile arasında hiçbir aracı yoktur, O herkese ulaşır, isteyen herkesi de kendisine ulaştırır, O hiçbir şeye benzemez ve hiçbir şey de O'na bezemez. O'nu tanımlayacak hiçbir örnek yoktur, O kendisini nasıl anlattı ise öyledir.²⁷
- Allah'tan başka yaratıcı ve evrenin yöneticisi yoktur, kâinatın tasarrufu sadece O'nun elindedir tüm doğa olaylarının oluşumuna ve gelişimine sadece O müdahale eder.²⁸
- Allah'tan başka duaları kabul eden, canlıları düştükleri zor durumdan kurtaran ve olağan üstü yollarla yardım gönderip imdatlarına yetişen sadece Allah'tır. Varlıkların en gizli hallerini, gönüllerde saklı bulunan her düşünceyi ve içinde bulunduğumuz tüm duyguları eksiksiz bilir.²⁹
- Cezalandırma ve mükâfatlandırma sadece O'ndan gelir, O'nun olmasını emrettiği her şey olur, olmasını engellediği hiçbir şey olamaz. Allah bizim sahibimizdir, hatta tüm sahip olduklarımızın asıl sahibi yine O'dur. İbadetleri tek hak eden O'dur. Din sadece O'nundur, yani itikadi esaslarımızı, tüm hayatımıza yön veren emir ve yasakları, haram-helal ve mübah sınırlarını sadece Allah belirleyebilir. Kaynağını Kur'an'dan alan bu din anlayışına “Dini Allah'a Halis Kılma”, O'nun tek söz sahibi, ortağı

olmayan otorite kabul etme denilir.³⁰

· O'ndan başka şefaathimiz, kurtarıcımız, rabbimiz, ilâhımız, melikimiz, koruyucumuz, rızkımızı veren, korktuğumuz, velimiz, vekilimiz, yol göstericimiz, sığınağımız, aydınlık kaynağımız ve medet umduğumuz hiçbir kimse yoktur.³¹

· Yaşantımızı düzenleyen emir ve yasakları yalnız O koyar, sorgulanamayan ve ilkel hareket eden yüce Allah'ın hükümleri her şeyin üzerindedir, O'nun kanunlarını ve ilkelerini kabullenmeyen ya da başkalarını da O'nun gibi sorgulanamaz kabul eden, asla O'na Müslüman olamaz.³²

· Her zaman en yüce olan O'dur, her zaman doğruyu söyler, her şeyi bilir ve görür, gaybı yalnız O bilir, hayat veren de O'dur, hayattan alan da ve diriltecek olan da, tüm varlıklar O'na muhtaçtır, O kimseye muhtaç değildir. Tüm canlı ve cansız her şey, varlığını O'nun koyduğu tabiat yasalarına göre sürdürür ve sonlandırır. Bütün varlıkları şekillendiren, ölçülendiren ve varlık amacını belirleyen O'dur.³³

· Merhamet edenlerin en merhametlisi O'dur. İnsana her şeyden daha yakındır ve onun tek dostudur. Güvenilmeyi, sonsuz sevilmeyi, ilgi gösterilmeyi, özlenmeyi, kendisi uğruna yaşanmayı ve ölmeyi herkesten fazla hak eden tek varlık Allah'tır. Tek kutsal, övgüyü ve teşekkür edilmeyi hak eden O'dur.³⁴

· Din gününün sahibi O'dur, hiç kimseyi hiçbir sıfatına ortak etmez, göklerde ve yerde, dünya da ve ahirette iktidarda olan tek egemen O'dur. Dünyada ve ahirette yargılamayı sadece O yapar. Hiçbir kimse O'nun verdiği karar bozamaz, değiştiremez ve değiştirmesi için etki edemez.³⁵

Aslında "La İlahê İllallah" derken, yukarıda dile getirilen hususları kast ederiz. Kur'an'ın vurguladığı tevhidin özü bu ilkeler çerçevesiyle çizilmiştir; ancak "... İnsanların çoğu ayetlerimizden habersizdir." (Yunus, 10/92).

Sonuç:

Yeryüzünde kargaşa ve sömürünün kaynağı şirktir. Neticice olarak şirk dediğimiz hastalık insanı zavallı, aciz hale getirip kendi gibilerinden medet umar hale getirmekte, insanın dünyasına ve ahiretini mahvetmektedir. Toplum içerisinde hiyerarşik bir yapı oluşturmakta ve

sınıfsal farklılıklar meydana getirmektedir.

Yazımızda şirki maddeler halinde açıklamaya gayret ettik. Ancak şunu hiçbir zaman unutmamalıyız ki, "Şirk Unsurları ve Konuları" belli sınırlarla listelenemez, her an farklı bir formda karşımıza çıkabilir. Aslında şirk yeni değildir ancak şirke alet edilen araçlar ve kişiler değiştirilir. Efsanevi anlatımlarla yüceltilir ve insanların zihinlerini uyuşturmak için makyaj yapılarak çekici ambalajlarda sunulur. Bu da tevhid bilincinden habersiz olan kişi ve kitleleri hipnoz eder.

Kişi Allah'ın kendisinden uzak kabul etmekle aslında kendisini müşrik saymaktadır, çünkü Allah şöyle buyurmaktadır: "Allah da O'nun elçisi de müşriklerden kesinlikle uzaktır." (Tevbe, 9/3). Görüldüğü üzere kendisini Allah'a uzak kabul eden kişi farkında olarak ya da olmayarak müşriklerin safına girmiştir.

Kimse Allah'ın ÜZERİNDE bir gücün varlığını iddia etmez, edemez, sorun Allah'ın YANINA başkalarını yerleştirmektir. Şirk, Allah'ın YANINA-YAKININA, Allah'ın DUNU'na (Bkz: Ahkâf, 46/4-6³⁶) birilerini koymak ve onlar aracılığı ile işleri halletmeye çalışmaktır.

Allah bizden samimi ve gönülden teslimiyet beklemektedir. Mutlu son bu kişilerin olacaktır. (Lokman, 31/22, Şuarâ, 26/89) Yine ayetlerden anladığımız kadarıyla insan da dâhil tüm varlıkların zorunlu ve gönüllü olarak Allah'a teslim olması varlık âleminin tevhidi olmaktadır, bu noktada şirk sadece akidevi bir sapma değil aynı zamanda Allah'ın koyduğu fitrat kanunlarını sabote eden evrensel boyutta bir fesattır. (Enbiyâ, 21/21-23, Meryem, 19/91-93.)

Notlar

1. Bkz. Yusuf, 106. Şirk ve Tvhid kavramları İslâmi öğretilerin en önemlileridir. Hiçbir konu bu kadar önemli değildir.
2. Bütün müşrikler aynı zamanda "kâfir"dirler. Bkz. Âl-i İmrân, 151. Küfür şöyle oluşur: İnsanlar Kur'an'ı anlamadıkları için değil tersine anladıkları için okumak istemezler. Kişi bir Kur'an gerçeği ile karşılaşır, içlerinde bulunduğu grup ya da cemaatin öğretilerine muhalif olduğunu net olarak kavrayınca bir takım menfaatleri ya da arkadaşlık ilişkilerinin sonlanacağı kaygısına kapılır. Tam bu noktada doğrudan inkâr etmek yerine hakikate makyaj yaparak hem Allah'ı hem de insanları razı etme yoluna gider ve sonuçta Allah'ın beyan ettiği gerçeği dolaylı olarak gizler işte bu fiilin Kur'an'daki adı Küfür / Gerçeği örtmek, failin aldığı isim ise "Kâfir"dir. Kâfir olmanız için dini değerlere sövmeniz gerekmez herhangi bir Kur'an gerçeğini örter ondan rahatsız olursanız küfre girersiniz. Bu konuda daha geniş bilgi almak isteyenler Celaleddin Vatandaş'ın, "Tevhid ve Değişim" isimli

- eserinin 99-118. sayfalarına müracaat edebilirler.
3. Bkz. Ali Şeraiti, Dine Karşı Din, s. 30-36, Yaşar Nuri Öztürk, *Din Maskeli* Allah Düşmanlığı Şirk, S. 166-187.
 4. Bkz. Nisa, 48, 116, Maide, 72-73, Furkân, 21-23, Zümer, 64-65. Çok başarılı bir öğrenci olabilirsiniz ancak sınavda tüm soruları doğru bilip son soruda kopya çekerken yakalandığınızda diğer doğrularda iptal edilir. Şirk de böyle bir şeydir. Şirke girdiğiniz zaman o ana kadar yaptığınız tüm amellerin yok olmasına ve faydasız hale gelmesine neden olmaktadır.
 5. Şirkin insan psikolojisine etkisi için bakınız: M. İ. Hafız İsmail Surti, Kur'an'da Şirk Kavramı, S. 33-35. Hamdi *Kalyoncu*, Şirk Psikolojisi Yeryüzü Tanrıları, S. 9-114.
 6. Allah ile birlikte bir başkasına kulluğun Kur'an'daki mahiyeti için bakınız. Zekeriya Pak, Kur'an'da Kulluk, S. 129-181.
 7. İbadet kavramı ve Allah'tan başkasına ibadet için bakınız. Ahmed Kalkan, Müslüman Akaidi İnanç Esaslarımız, S. 201-244.
 8. Bkz. En'am, 6/82-88. Peygamberlerin şirkle mücadelesi için bakınız. Mehmet Kubat, Kur'an'da Tevhid, S. 74-112; ayrıca Mevdudî'nin -Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamberin Hayatı- isimli eseri de bu konuda önemli bilgiler içermektedir.
 9. Allah şirki affetmez... Kişi vatanın bölünmez bütünlüğünü (aslında devletin istediği vahdeti) parçalamaya çalıştığı zaman, vatan haini kabul edildiği gibi, Allah'ın kendisine ait olan özellik ve sıfatlarını gasp edip başkasında gören kişi de tevhid ilkesini çiğneyerek bir bakıma Allah'a ihanet etmiş olur. Adeta vatan hainleri idam gibi geri dönüşü olmayan cezalara çarptırıldıkları gibi, müşrik de tevbe etmeden ahirete giderse ceennem ile cezalandırılır.
 10. Bkz. Tevbe, 9/115; Kasas, 28/59; İsrâ, 17/15.
 11. Müşrik zihnin Allah tasavvuru için bakınız. Abdulaziz Bayındır, Kur'an Işığında Aracılık ve Şirk, S. 42-66.
 12. Hayatımızda tek egemen güç olarak Allah'ın hakim kılınması için bakınız. M. Beşir Eryarsoy, İman ve Tavrı, S. 38-51.
 13. Şirkin çağdaş yansımaları için bakınız. Ahmed Kalkan, Müslüman Akaidi İnanç Esaslarımız, S. 68-88.
 14. Şirkin meydana getirdiği pramidik yapı için bakınız. Abdulaziz Bayındır, age., S. 68-89.
 15. Fırkalaşmanın doğurduğu şirk görüntüsü için bakınız. Y. N. Öztürk, age. S. 137-156.
 16. Aracılık ve vesile edinmek inancı üzerine ciddi tenkitler için bakınız. İbrahim Sarmış, *Şeytan Üçgeni*; Bid'at, Tevessül, Şefaât, S. 137-267.
 17. Kızını ateşten kurtarma garantisi veremeyen peygamberimiz, müritlerini cennete sokacağını söyleyen şeyhleri görseydi acaba ne derdi ?!
 18. Halk arasında çarptığı ve kurtarıcılık yaptığı iddia edile gavslar, şehitler, veliler vs. İslâm alemi kan-revan içerisindeyken neredeler, neden Müslümanlar onca kahir altında ezilirken hiç ortalarda görünmüyorlar ve kurtarıcılık yapmıyorlar?! Hz. Muhammed yıllarca Müslümanlara kan kusturan müşrikleri bir kez olsun çarpmamıştır, en sevdiklerinin öldürülmesini engelleyememiştir durum buyken hala "evliya çarpar ya da kurtarır" şirkine nasıl oluyor da kaniyoruz anlaşılır gibi değil?! Bkz: En'am, 57-58. "Evliya" ve "veli kul" tanımlamalarının Kur'an'daki açılımı için Hüseyin K. Ece'nin, -Kur'an'a Göre Üç Evliya- isimli eserinden istifade edebilirsiniz.
 19. Son iki paragrafın daha iyi anlaşılması için Mevdudî'nin -Kur'an'a Göre Dört Terim- adlı eserine bakılabilir.
 20. Allah'ın varlığını kanıtlamak zararlı ve gereksiz bir çabadır. Biz ateizm diye bir şeyin olduğuna inanmıyoruz, bu durumun geçici bir bunalım hali olduğu kanaatindeyiz.
 21. Bu anlayışın eleştirisi ve şirk oluşu için bakınız. Elbani, Tevessül, S. 184-188.
 22. Aracı-Yaklaşıcı edinmenin eleştirisi için bakınız: Öztürk, age. S. 34-46.
 23. Bkz: Bakara, 2/256. "Tağut" kavramının detaylı tahlili için bakınız: Mehmet Kubat, Kur'an'da Tevhid, S: 149-162.
 24. Mekke'li tüm müşrikler Allah'a inanıyorlardı. (Bkz: Ankebût, 29/61-63, Lokman, 31/25, Zümer, 39/38, Zuhuruf, 43/9,87, Yunus, 10/31 ve Mü'minun, 23/84-89) Hz. Muhammed ile Ebu Cehil arasında "Allah var mı yok mu ?" tartışması yoktu. Peygamberimizin ateistler ile tartıştığına dair hiçbir rivayet olmadığı gibi Kur'an'da ateistlerle tartışan peygamber kıssaları yoktur, çünkü ateizm diye bir şey yoktur.
 25. Kimse "üç-beş Allah vardır" demez, şirk tek olan Allah'a benzer niteliklere sahip başka kişilerin de varlığını iddia etmektedir.
 26. Tevhid esaslarının geniş tahlili için bakınız. Süleyman Ateş, Kur'an Prensipleri, S. 7-67; Celaleddin Vatandaş, Tevhid Ve Değişim, S. 53-74.
 27. Furkân, 25/1-3; Hadid, 57/1-6; Haşr, 59/22-24; Bakara, 2/255.
 28. Tevbe, 9/116; Bakara, 2/255; Fatır, 35/40-41; Kasas, 28/70-73; Rum, 30/19-27.
 29. Âl-i İmrân, 3/29; Fatır, 35/13-14; Neml, 27/59-65; En'am, 6/17-18; A'raf, 7/191-198.
 30. Furkân, 25-26; Nahl, 49-54; Zümer, 3,11-15, 46; En'am, 95-106.
 31. *Melek ya da peygamber de olsa O'na yakın hiç kimse bu özelliklere sahip değildir.* Bkz: Zümer, 19, 43-44; En'am, 51; Lokman, 33 Neml, 59-65.
 32. Tin, 95/8; Maide, 5/43-47; A'raf, 7/54; Nisa, 4/65; Nur, 24/46-53.
 33. Enbiyâ, 21/18-29; Taha, 20/1-8; Yasin, 36/81-83; En'am, 6/2; Kamer, 54/49; Yunus, 10/104-109.
 34. Mü'minun, 23/116-118; Kaf, 50/16; Tevbe, 9/111; En'am, 6/1, 161-165.
 35. Âl-i İmrân, 3/26-27; Mü'min, 40/15-21, 61-68; İnfitâr, 87/17-19; Fatiha, 1/3-4.
 36. Bu ve bunun gibi pek çok ayette دون geçmektedir. دون kelimesi فوق 'in zıddıdır, en üst mertebeden beri demektir, ondan aşağıca demektir. Bazıları bunun, دون 'deki harflerin yer değiştirmesi ile oluştuğunu söylemiştir. غير = başka anlamına da gelir. En yakın anlamında zarf da olur. Çok yakın anlamına دونه denir. Ona önce manasına da verilir. (Firuzabâdi, Kamus Tercümesi, Mütercim = قبل Asım, Bahriye Matbaası 1305.) Buna göre ayetlerde geçen من دون الله ifadesi "Allah'ın yakınından, Allah'tan aşağı, insanlardan yukarı, yani Allah ile insan arasında bir yer anlamına gelir. Müşrikler, bir yönüyle Allah'a, bir yönüyle de kendileri- ne yakın gördükleri, hem Allah'a hem de insana ait özellikler taşıdıklarına inandıkları varlıkları, araya koyarak ilâhlaştırır ve onların aracılığıyla Allah'a ulaşmaya çalışırlar. Allah insana şah damarından yakın olduğu için bu inanç, Allah ile ilişkiyi keser ve insani müşrik yapar. Bkz: Abdulaziz Bayındır, Kur'an Işığında Tarikatçılığa Bakış, S. 16.